

Bude přítomen?

eFocus

„Často je výhodnější o vinici přijít, nežli se o ni soudit.“ Jakkoli aktuálně tento citát zní, byl vysloven renesančním filosofem Michelelem De Montaigne již v 16. století. I po pěti staletích, jež dala vzniknout velkým právním kodexům, rozvětveným strukturám soudů a rozvoji rozličných právnických profesí, tento výrok neztratil nic na své trefnosti. Mohli bychom hovořit o dopadu soudního procesu na mezilidské vztahy, jeho nákladnosti či délce, případně o průtazích, faktem ovšem zůstává, že soudní řízení je poměrně složité, a proto náročné a v neposlední řadě i drahé. Když si uvědomíme, kolik stát musí investovat jen do přípravy soudce...

Nastupující soudce pak obvykle začíná svou justiční dráhu s představou, že složité hledání pravdy a spravedlnosti v mezích zákona se odehrává především při ústním jednání plném přednesů stran, čtení listin, ohledání doličných předmětů, výslechů účastníků, svědků a znalců, které jsou prošpikovány jízlivými dotazy advokátů umírňovaných soudcem. Posléze přichází na to, že ne všechna ústní jednání probíhají ve vzrušené atmosféře soudní bitvy, ba že jsou ústní jednání, k nimž se obvykle nikdo ani nedostaví, tedy s výjimkou soudce a zapisovatelky. A učí se od zkušenějších, že těch druhých lze za den zvládnout i několik desítek. Ale proč jsou vůbec taková ústní jednání nařizována, proč se musí soud zabývat „spory“ o (až na výjimky) „nesporné pohledávky“ typu pokuty za černou jízdu v místní hromadné dopravě, dluhu za elektřinu, plyn, atp.? Na to si těžko odpovídá, ale čas strávený či přesněji promarněný jednáním nejednáním mu chybí na soustředěnou přípravu a rozhodování v oněch opravdových případech o děti, majetek atd.

Kvůli tomu postupem doby víceméně podléhá stresu z přetíženosti a pocitu beznaděje umocňovanému soustavným ujišťováním veřejnosti ze strany politiků, že justice je pomalá a kolik z vybraných daní bylo vynaloženo na odškodnění za průtahy a vadná rozhodnutí. Možná kdyby byl Rozum Zdravý, vzácný přítel a dobrý rádce, přítomen častěji jednání reprezentantů moci zákonodárné a výkonné, mohlo by se něco změnit k lepšímu anebo by se to aspoň nemuselo zhoršit.

Rozumu Zdravému mnozí již stokrát vystrojili pohřeb. Přesto není důvod tento zdánlivý odchod oplakávat, nýbrž je třeba vytrvale doufat, že se vrátí a že mu bude nasloucháno. S takovými myšlenkami přistupuji též k jedné ze staronových kauz hýbajících českou justicií.

Jako mantra rezonují z úst poslanců, senátorů a členů vlády, médií ochotně publikovaná sdělení, že soudy jsou přehlacené, drahé a trpí průtahy. Přesto právě tato kritizovaná soudní řízení by se měla podle vládního usnesení stát lékem na průtahy v řízeních o úhradu peněžitých plnění za hlasové a datové služby, lapidárně vyjádřeno v řízeních o úhradu „telefonních poplatků“, která jsou dosud v pravomoci Českého telekomunikačního úřadu (dále jen ČTÚ).

Jeden z nosných argumentů pro novelu telekomunikačního zákona (a s ním souvisejících dalších předpisů), která má převést výše uvedenou agendu z přetíženého ČTÚ na obecné soudy, je nedodržování zákonem stanovených lhůt. Nejde o poměřování, kdo je přetíženější, ale logický úsudek mi napovídá, že je jednodušší a hlavně levnější hledat řešení ve fungujících strukturách, než „na zelené louce“ stavět strukturu nové (tuto poznámku lze pojmut též doslovně, jelikož při převodu agendy na soudy by leckteré z nich měly velký problém se samotným umístěním potřebných nových

soudců a dalších pracovníků do prostorově nevyhovujících budov). Nadto současný způsob řešení uvedených sporů funguje díky specializaci ČTÚ bez větších problémů, tedy až na zmíněné průtahy.

Dále zastánci novely vysvětlují, že se nejedná o odborně složité případy, které by vyžadovaly rozhodování ČTÚ jako specializovaného správního orgánu. Dosud jsem se domníval, že soudci s ohledem na svou fundovanost by měli rozhodovat právně či skutkově složité případy, neměli by být pouhými úředníky rozhodujícími v jednoduchých záležitostech. Chceme snad degradovat soudce na pouhé úředníky?

Dalším z argumentů pro zavedení nových procesů je tvrzení, že ČTÚ je jediný národní regulační orgán, který se zabývá rozhodováním sporů o neuhrazené vyúčtování „telefonních poplatků“. Ano, přichází známé zaklínání se evropskými standardy. Avšak neunikl nám při naší touze přijímat cizí zaručené modely všeobecný evropský trend odbřemeňovat soudy, nikoli je zahlcovat typovými případy, které svou podstatou mohou být řešeny specializovaným úřadem? Která z těchto dvou cest je z hlediska logiky a (právní) ekonomie, chcete-li hospodárnosti, důležitější? Vždyť v daném případě se jedná o desetitisíce sporů ročně (ČTÚ v loňském roce evidoval 176 300 nevyřešených návrhů) a tato agenda geometrickou řadou narůstá. Nadto dosud nikdo neví, kde budou nalezeny prostředky na soudní cestu řešení těchto sporů, konkrétně na několik stovek nových pracovních míst (včetně soudcovských). Předpokládaná investice v řádech stovek milionů korun by si proto dle mého názoru zasloužila důkladnou analýzu včetně vysvětlení, zda, případně proč nelze zamýšleného výsledku dosáhnout jinak, hospodárněji.

Lze s radostí kvitovat, že se soudy, samy často kritizované za průtahy, mají stát lékem na průtahy v jiných řízeních. Avšak je zrovna tato medicína tím nejlepším řešením? Povede k „vyléčení“ bez nežádoucích následků v podobě zvýšení nákladů na „léčbu“? Nehrozí např. odškodnění za průtahy v jiných řízeních?

Vláda již jednou (v červenci 2013) rozhodla, že se agenda převádět nebude, jelikož by to bylo drahé řešení vedoucí k zahlcení soudů. Nejsem si vědom, že by od té doby do opačného rozhodnutí vlády v březnu 2015 došlo k poklesu nápadu či nevyřízených věcí u soudů. Ba naopak!

A tak si kladu otázku, zda - až se bude v Parlamentu České republiky lámat chleba - bude přítomen Rozum Zdravý. Bude přítomen?

JUDr. Jan Čipera,
předseda Krajského soudu v Hradci Králové

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - říjen 2015.

Nové číslo EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout ZDARMA na App Store, Google Play a Windows Store, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Vedení BBH posiluje o přední expertku na soutěžní právo z A&O Shearman Ivanu Halamovou Dobíškovou](#)
- [V rámci charitativní akce Měsíc sportu advokátní kanceláře a daňoví poradci vysportovali téměř 400 tisíc korun na podporu projektu Pomozte dětem](#)
- [KOLAROVA LEGAL: Nová advokátní kancelář v centru Prahy míří na špičku korporátního a transakčního práva](#)
- [LEAGLE.ONE: Informace nestačí. Proč vzdělávání bez prožitku selhává](#)
- [Diskuzní čtvrťky nad trestním právem \(online - živé vysílání\) - 14.5.2026](#)
- [Legal Innovation Day 2026: Praktické využití umělé inteligence v právní praxi](#)
- [Promlčení práva ve světle aktuální judikatury NS ČR Na co si dát pozor při uplatňování promlčení podle současné právní úpravy?](#)
- [LEAGLE.ONE: Prodáváte firmu, nebo kus života? Pravda o rodinných akvizicích](#)
- [Clifford Chance Prague Association jmenuje dva nové Counsels a jednoho Of Counsel](#)

- [Vítězem Zákona roku je flexinovela zákoníku práce, bodovaly také daňové a účetní změny](#)
- [Advokátní kancelář Eversheds Sutherland posiluje svůj nemovitostní tým](#)